

Esipuhe

Kuopion kaupunkiseudun kustannustenjakoselvitys on tehty edellisen kerran vuoden 2022 keväällä. Joukkoliikennelautakunta on päättänyt 9.6.2022, että kuntarajat ylittävässä liikenteessä kustannustenjako perustuu jatkossa kuntalaisten keskimatkan pituuteen perustuvaan jakomalliin.

Vuonna 2022 laadittu kustannustenjakoselvitys tehtiin koronapandemian aikana. Silloin tehdyssä selvityksessä on käytetty marraskuun 2021 matkustusdataa, jolloin koronapandemian rajoituksia ei ollut merkittävästi. AB-lippujen hinnat alennettiin A- ja B-lippujen hintaisiksi vuoden 2022 helmikuussa. Siten edellisessä kustannustenjakoselvityksessä voitiin käyttää vain arvioita hintamuutosten vaikutuksista. Vuoden 2024 kesäliikenteen alusta on lisäksi tehty merkittäviä linjastomuutoksia. Näiden syiden vuoksi on ajankohtaista tehdä uudestaan kustannustenjakoselvitys kuntarajat ylittävään liikenteeseen.

Työtä on ohjannut ohjausryhmä, johon ovat kuuluneet:

- Matti Venäläinen Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
- Mika Eskelinen Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
- Kaisu Matinniemi Kuopion kaupunki
- Kim Venesjärvi Kuopion kaupunki
- Jukka Räsänen Kuopion kaupunki
- Antti Tirkkonen Kuopion kaupunki
- Tero Myyryläinen Kuopion kaupunki
- Pekka Kauhanen Siilinjärven kunta

Konsulttina työssä on ollut WSP Finland Oy, jossa työstä ovat vastanneet Simo Airaksinen, Joni Sylvin, Edwin 't Lam ja Antti Kataja.

Tiivistelmä

Palvelutaso, linjasto ja lippujen hinnat ovat muuttuneet oleellisesti vuoden 2022 kustannustenjakoselvityksen jälkeen. Vuoden 2024 kesästä lähtien Siilinjärven linjat ovat päättyneet Savilahden, keskustasta Matkukseen on erillinen linja 25, lentoasemalle liikennöidään omaa linjaa 40 ja nopean linjan 32 palvelutasoa on parannettu. Helmikuussa 2022 on alennettu AB-lippujen hinnat A- ja B-lippujen hintaisiksi. Aiemmassa kustannustenjakoselvityksessä AB-lippujen hinnoittelun muutos huomioitiin asiantuntija-arviona, kun taas tässä työssä on hyödynnetty muutoksen jälkeistä matkustusdataa. Kesällä 2023 lippujen hintoja on puolestaan korotettu maksutavasta riippuen 7,4–15 %. Toisen asteen maksuttomuus on lisäksi ulottunut kaikkiin ko. ikäluokkiin, minkä myötä tässä työssä tunnistettavat opiskelijalipputulot ovat vähentyneet. Sen sijaan entistä useampi saa KELA-koulumatkalipun. KELA-liput on kuitenkin jätetty tarkastelun ulkopuolelle, koska ne on hankala kohdentaa kohteittain.

Kuntarajat ylittävillä linjoilla bruttokustannukset jaetaan kuntalaisten keskimatkanpituuden suhteessa. Lipputulot kohdistetaan sille kunnalle, minkä kunnan matkustajat linjoja käyttävät. Linjoittaiset nettokustannukset saadaan vähentämällä bruttokustannuksista lipputulot. Käytännössä kuntalaisten matkustajakilometrien summa on bruttokustannusten jakoperuste. Lipputuloissa huomioidaan eri lipputyypit, vyöhykemäärät ja alennusryhmät. Lipputulojen osalta on arvioitu, kuinka suurella summalla kuopiolaiset ja siilinjärveläiset ostavat ko. liikenteessä lippuja.

- Kohteessa 1 liikennöidään linjaa 40. Kuopion osuus linjan 40 bruttokustannuksista on 70,5 % ja Siilinjärven 29,5 %. Vuonna 2024–2025 Kuopion nettokustannuksiksi on arvioitu 58 000 €/v ja Siilinjärven 28 000 €/v.
- Kohteessa 5 kuntarajat ylittäviä linjoja ovat 31, 32 ja 35. Kuopion osuus bruttokustannuksista on 32,8 % ja Siilinjärven 67,2 %. Vuonna 2024–2025 Kuopion nettokustannuksiksi on arvioitu 430 000 €/v ja Siilinjärven 1,6 M€/v.
- Kohteessa 6 liikennöidään linjaa 61. Kuopion osuus bruttokustannuksista on 77,5 % ja Siilinjärven 22,5 %. Vuonna 2024–2025 Kuopion nettokustannuksiksi on arvioitu 229 000 €/v ja Siilinjärven 74 000 €/v.

Linjastomuutosten jälkeen kuopiolaisten matkat kohteen 5 linjoilla ovat melko lyhyitä, sillä linjoilla tehdään lyhyitä Savilahden ja keskustan välisiä matkoja. Toisaalta Matkukseen suunnan linja 25 on nykyisin kokonaan Kuopion sisäinen linja, jonka liikennöintikustannukset ovat 1,2 M€/v. Nettokustannuksia ei ole kuitenkaan arvioitu, koska kyse on Kuopion sisäisestä linjasta. Siilinjärven lipputuloja alentaa jonkin verran, että matkustajista suurempi osa on alennusryhmäläisiä. Toisaalta lopullisia nettokustannuksia vähentää KELA-lipputulot, joita ei työssä ole huomioitu, ja joita on esimerkiksi Siilinjärvellä ollut lukuvuonna 2023–2024 noin 536 000 €. Kaikki sivun kustannukset ovat arvonlisäverottomia.

Sisältö

- Esipuhe
- Tiivistelmä
- Työn tausta ja tavoite
- Kuntien välisen kustannustenjaon jakoperiaatteet
- Lähtökohdat
- Nykytilanteen matkustus
- Bruttokustannusten, lipputulojen ja nettokustannusten jakautuminen
- Yhteenveto

Työn tausta ja tavoite

Tausta

- Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta päätti kustannusten ja lipputulojen jakoperusteista ja jakoprosenteista edellisen kerran 9.6.2022. Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenteessä kuntarajat ylittävissä kohteissa kustannukset ja lipputulot jaetaan päätöksen mukaisesti Kuopion ja Siilinjärven kesken. Bruttokustannukset jaetaan kuntalaisten keskimatkan pituuksien suhteessa. Kuntalaisten lipputulot kohdennetaan kullekin kunnalle.
- Palvelutasoa ja linjastoa on kehitetty edellisen, vuonna 2022 tehdyn päätöksen jälkeen. Merkittävimpana muutoksena on Siilinjärven linjojen päättäminen Savilahteen ja erillisen Matkuksen suunnan linjan 25 perustaminen kesäkuussa 2024.
- AB-lippujen hinnat on alennettu helmikuussa 2022 A- ja B-lippujen hintaisiksi. Aiemmassa selvityksessä on käytetty tätä aiempaa matkustusdataa ja tehty asiantuntija-arvio lippujen hinnoittelun vaikutuksista.
- Kustannustenjakoprosentit on perusteltua tarkistaa palvelutaso- ja linjastomuutosten sekä lippujen hinnoittelumuutosten vuoksi.

Tavoite

- Työn tavoitteena on ollut tuottaa tietoa kuntien väliseen kustannusten ja lipputulojen jakamiseen 3.6.2024 alkaen, jolloin on aloitettu uudistetun linjaston mukainen liikenne.
- Tässä työssä on laskettu Siilinjärven ja Kuopion välillä kulkeville linjoille kustannusjakoprosentit, joita on tarkoitus käyttää 3.6.2024–1.6.2025 välisellä ajanjaksolle. Laskelmaa tarkennetaan keväällä 2025, jolloin lasketaan käytettävät jakoprosentit kustannusjaolle 2.6.2025 jälkeiselle ajanjaksolle. Keväällä tehtävässä laskelmassa huomioidaan toteutunut matkustus ajanjaksolla kesäkuu 2024–maaliskuu 2025.

Kuntien välisen kustannustenjaon jakoperiaatteet

Kustannustenjakoperiaatteet

- **Bruttokustannukset** jaetaan kuntalaisten tekemien **matkustajakilometri**en suhteessa (aiheuttaja maksaa –periaate)
- **Lipputulot** jaetaan kullekin kunnalle **kuntalaisten ostamien lippujen mukaisesti** huomioiden lippujen hinnat.

Matkustajakilometri

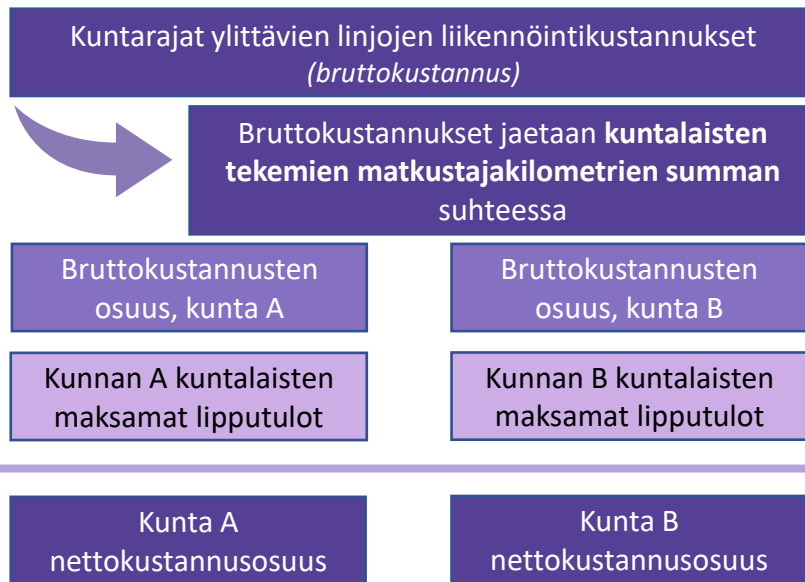
suhde:

- On arvioitu, kuinka paljon ja kuinka pitkä matkoja kummankin kunnan asukkaat matkustavat kuntarajat ylittävillä linjoilla.
- Bruttokustannusten osuus kunnittain lasketaan kuntalaisten tekemien matkustajakilometri

Lipputulojen jakaminen:

- Lipputulot jaetaan kunnille siinä suhteessa kuin kuntalaiset ovat ostaneet lippuja. Lipputulojen jakamisessa huomioidaan eri lipputyypit sekä lippujen erilaiset hinnat.

Lopuksi bruttokustannuksista vähennetään lipputulot, jolloin saadaan kuntien **nettokustannukset**.

Lähtökohdat

Kuntarajat ylittävien kohteiden aiempi kustannustenjako

- Kohde 5 (linjat 25, 31, 32 ja 35)
 - Edellisessä kustannustenjakoselvityksessä kohteeseen 5 ovat kuuluneet myös nykyisiä linjoja vastaavat linjat 39 ja 40. Linja 30 on puolestaan lopetettu.
 - Siilinjärven linjat 31 ja 35 jatkuivat aiemmin Kuopion keskustasta Matkukseen, mikä nosti kuopiolaisten keskimatkanpituuksia linjoilla.
 - Kuopion osuus matkustajakilometreistä ja bruttokustannuksista oli 50,35 %
 - Siilinjärven osuus matkustajakilometreistä ja bruttokustannuksista oli 49,65 %
- Kohteessa 6 (linja 61)
 - Kuopion osuus matkustajakilometreistä ja bruttokustannuksista oli 80,78 %
 - Siilinjärven osuus matkustajakilometreistä ja bruttokustannuksista oli 19,22 %
- Lipputulot on kohdistettu kohteille kuntalaisten ostamien lippujen (=lipputulojen) suhteessa

Kustannustenjakoon vaikuttaneet linjastomuutokset

Kuopion ja Siilinjärven välisille linjoille on tullut seuraavia muutoksia 9.6.2022 tehdyn edellisen joukkoliikennelautakunnan kustannustenjakopäätöksen jälkeen. Muutokset on toteutettu kesäliikenteen alkaessa vuonna 2024.

- Uusi linja 25 kulkee Kuopion keskustasta Matkukseen kautta Hiltulanlahteen.
 - Linja 25 reittivariaatioineen 25A ja 25X kulkee kokonaisuudessaan Kuopion kaupungin alueella – vastaavalla reittiosuudella aiemmin Siilinjärveltä Kuopion keskustan kautta Matkukseen jatkaneet linjat 31 ja 35 olivat aiemmin kustannustenjaossa mukana. Linjat 25 on nykyisin Kuopion sisäinen linja, joten kustannuksista vastaa kokonaisuudessaan Kuopio. Sen vuoksi kustannustenjakoa ei ole tarkasteltu tässä selvityksessä.
- Kaikki Siilinjärven liikenteen linjat päättyvät nyt Savilahteen. Linjat liikennöivät seuraavilla reiteillä:
 - Linja 30 on lakkautettu.
 - Linja 31 Simonsalo / Leppäkaarre–Siilinjärvi–Kuopio–Savilahti
 - Linja 32 Panninniemi–Siilinjärvi–Kuopio–Savilahti
 - Linja 35 Harjamäki–Siilinjärvi–Kuopio–Savilahti
- Uusi linja 39 liikennöidään kohteessa 1 Kuopion ja Virranniemen välillä. Linja oli aiemmin osa kohdetta 5 ja kustannustenjaossa mukana. Linja on nykyisin Kuopion sisäinen linja eikä siten ole huomioitu enää kustannusten jaossa.
- Linja 40 on kilpailutettu kohteessa 1 ja se liikennöi Kuopion ja lentoaseman välillä lentoaikataulujen mukaisesti. Linja on kuntarajan ylittävä linja, joten sille on tehty kustannustenjakotarkastelu.
- Linjan 61 liikennöinnissä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Linjaa 61 liikennöidään erillisessä kohteessa 6.

Lähtöaineisto

- Kustannustenjakoprosenttien laskennassa ajalle 3.6.2024–1.6.2025 on käytetty matkustusdataa kesäkuu–syyskuu 2024. Data on laajennettu vuoden 2023 matkustuskäyttäytymistä hyödyntäen niin, että se kuvaa koko vuoden matkustusta.
- Waltti Solutions Oy on toimittanut anonymisoitua Waltti 2 -matkustusdataa, jossa on rekisteröitynä matkakortti-, kertalippu- ja mobiililippumatkustus.
 - Lähimaksutapahtumat on saatu erillisessä cemv-tiedostossa ja huomioitu kustannustenjaossa.
 - Käytöstä lähes kokonaan poistunutta Waltti 1 -dataa ei ole tässä työssä huomioitu.
- Lisäksi työssä on hyödynnetty seuraavia lähtöaineistoja: Waltin lipputulot ja käytöt, kustannus- ja suoritetiedot sekä aiemmat selvitykset.
 - Waltin lipputulot ja käytöt –aineiston perusteella on tehty laajennus koko vuodelle huomioiden kunkin kuukauden osuus koko vuoden matkuksesta.

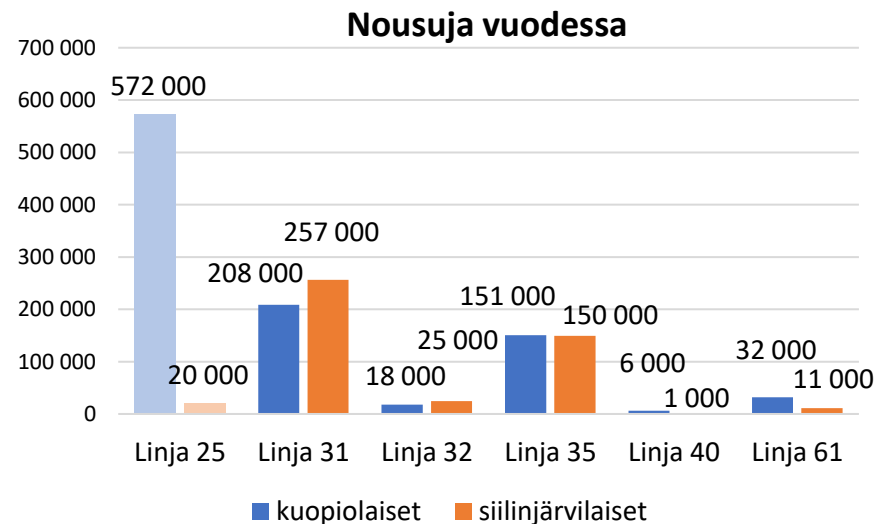
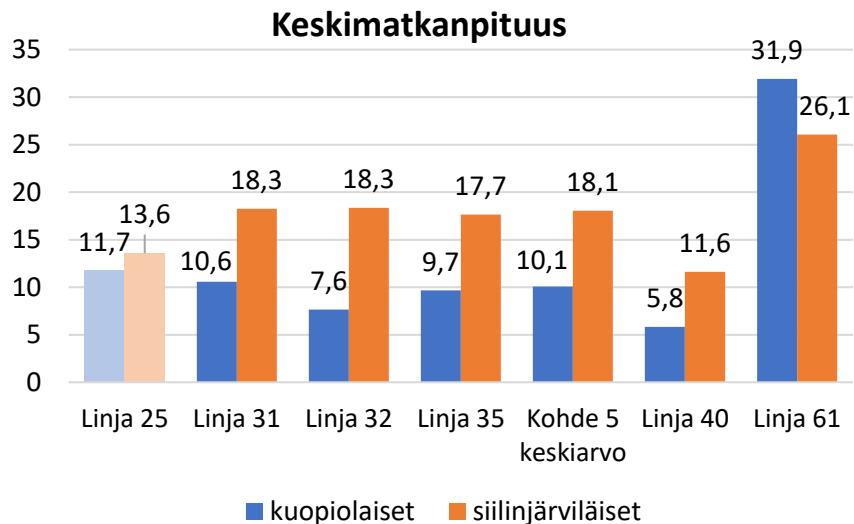
Nykytilanteen matkustus

Kuntalaisuuden arviointi

- Tässä kustannustenjakoselvityksessä kuntalaisuus on arvioitu seuraavasti:
 - On havaittu, että matkakorteilla oleva kuntalaisuustieto ei pääosin ole oikein
 - Tässä selvityksen ensimmäisessä osassa käytössä ollut matkustajien nousuaineisto on kesä-syyskuulta 2024 (Waltti 2.0 sekä cEMV-tapahtumat).
 - Aineiston perusteella on tarkasteltu, minkä kunnan alueelta päivän ensimmäinen nousu tapahtuu, kuten aiemmassakin työssä. Tämän pysäkin perusteella on päätelty kotikunta.
 - Mikäli tarkastelujaksolla päivän ensimmäisiä nousuja on tehty eri kuntien alueella, on kotikunnaksi arvioitu se kunta, kumman alueella suurempi osa päivän ensimmäisistä nousuista on tehty.
 - Jos kuntalaisuutta ei ole voitu arvioida esimerkiksi kertalippujen kohdalta, on oletettu ennen klo 13 tehdyn matkan alkavan kotikunnasta.
 - Liikennöintivuorokausi vaihtuu klo 4.30 eli klo 0.00–4.29 lähtevät nousut tehdään määränpäästä, mikäli kellonajan mukaan on päätelty kotikunta.
- Vuonna 2021 valmistuneessa Kuopion kaupunkiseudun maksuvyöhykeselvityksessä kuntalaisuus arvioitiin seuraavalla tavalla:
 - Aineistona on ollut marraskuun 2021 matkustustapahtumat. Selvityksessä oli käytössä vuoden 2019 aineisto sekä 2021 kesä-marraskuun aineisto. Tunnistepohjaiseen lippujärjestelmään siirtymisen vuoksi (Waltti 2.0) vyöhyketieto on kuitenkin saatu kattavasti vain marraskuulta 2021.
 - Jos päivän aikana on tehty useampia nousuja, on päivän ensimmäisen nousun oletettu tapahtuvat kotikunnasta.
 - Jos kuntalaisuutta ei ole voitu arvioida esimerkiksi kertalippujen kohdalta, on oletettu ennen klo 13 tehdyn matkan alkavan kotikunnasta.

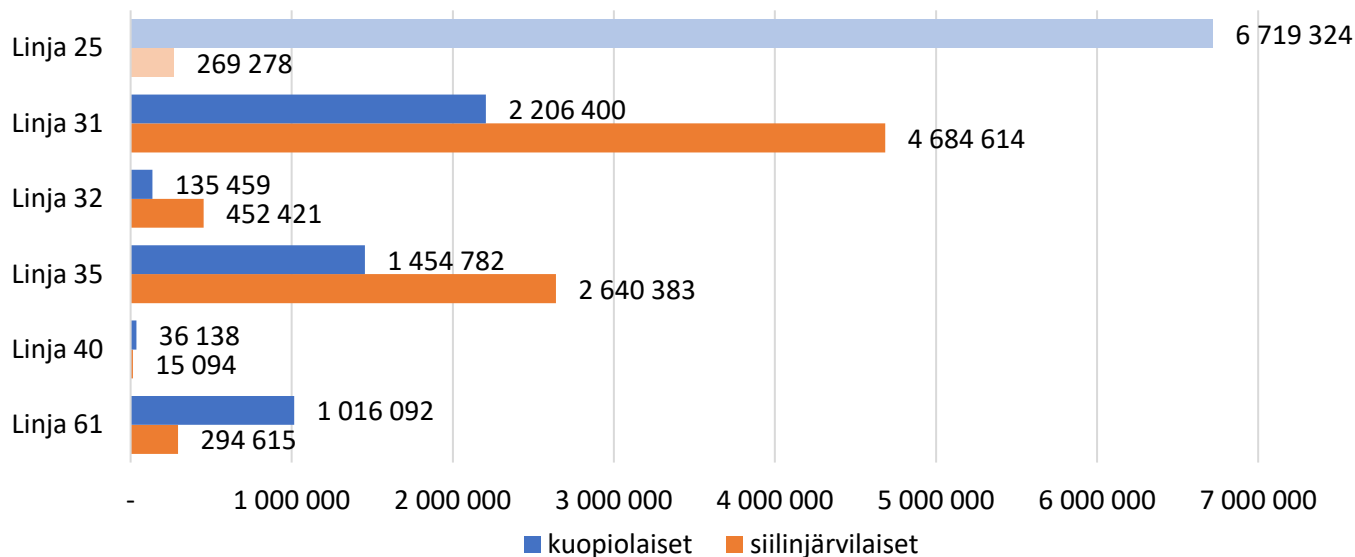
Keskimatkan pituudet ja nousut kuntalaisittain

- **Kohteessa 5 kuntarajat ylittävien linjojen 31, 32 ja 35 keskimatkanpituudet kuntalaisittain ovat: Kuopio 10,1 km ja Siilinjärvi 18,1 km**
 - Linja 25 on Kuopion sisäinen linja eikä sitä ole sen vuoksi huomioitu kohteen 5 kustannustenjaossa.
- **Kohteessa 1 on ainoastaan linja 40, joka ylittää kuntarajan. Linjat keskimatkanpituudet kuntalaisittain ovat: Kuopio 5,8 km ja Siilinjärvi 11,6 km**
- **Kohteessa 6 on ainoastaan linja 61. Sen keskimatkanpituudet kuntalaisittain ovat: Kuopio 31,9 km ja Siilinjärvi 26,1 km**

Matkustajakilometrit linjoittain ja kuntalaisittain

- Edellisellä sivulla esitettyjen nousumäärien ja keskimatkanpituuden perusteella on laskettu linjoilla tehdyt matkustajakilometrit kuntalaisittain.
- Linja 25 on kokonaan Kuopion sisäinen linja, minkä vuoksi sitä ei ole huomioitu myöhemmin kuntaosuuksia laskettaessa. Linja 25 on kuitenkin esitetty kaaviossa, koska se on ainoa Kuopion sisäinen linja, joka kuuluu kohteeseen. Lisäksi linjan 25 sijasta aiemmin liikennöintiin linjoja 31 ja 35 Matkuksen suuntaan. Siten linjan 25 matkustuksen ja matkustajakilometrien perusteella voidaan tunnistaa, millä tavoin linjastomuutokset ovat vaikuttaneet kuntien väliseen kustannustenjakoon.

Bruttokustannusten, lipputulojen ja nettokustannusten jakautuminen

Nousujen ja matkustajakilometrien jakautuminen

Linjat 31, 32 ja 35 (kohde 5)	Nousut	Matkustaja-km	Matkustaja-km jakautuminen
Kuopio	376 818	3 796 640	32,8 %
Siilinjärvi	430 760	7 777 418	67,2 %
	807 578	11 721 263	100,0 %

Linja 40 (kohde 1)	Nousut	Matkustaja-km	Matkustaja-km jakautuminen
Kuopio	6 218	36 138	70,5 %
Siilinjärvi	1 300	15 094	29,5 %
	7 519	1 310 708	100,0 %

Linja 61 (kohde 6)	Nousut	Matkustaja-km	Matkustaja-km jakautuminen
Kuopio	31 818	1 016 092	77,5 %
Siilinjärvi	11 299	294 615	22,5 %
	43 117	1 310 708	100,0 %

- Nousut ja matkustajakilometrit on arvioitu laajentaen kesä-syyskuun 2024 matkustus koko vuodelle vuoden 2023 kuukausittaisten matkustajamäärien jakautumisen perusteella. Toisin sanoen on tunnistettu kunkin kuukauden osuus matkustuksesta ja tällä painolla kuukausittaiset tiedot on laajennettu vuositasolle.
- Matkustusaineistosta on ensin arvioitu, kumman kunnan asukkaiden tekemistä nousuista on kyse. Tällä tavoin arvioitu nousujen jakautuminen kunnittain.
- Poistumispyssäkkien arvioinnin kautta on laskettu matkustajakilometrit kunnittain.
- Matkustajakilometrien jakautuminen kunnittain on bruttokustannusten jakoperuste.

Bruttokustannusten, lipputulosten ja nettokustannusten jakautuminen

Linjat 31, 32 ja 35 (kohde 5)	Matkustaja-km jakautuminen	Brutto-kustannukset	Lipputulot	Lipputulosten jakautuminen	Nettokustannukset
Kuopio	32,8 %	1 045 000 €	616 000 €	53,5 %	429 000 €
Siilinjärvi	67,2 %	2 122 000 €	536 000 €	46,5 %	1 586 000 €
	100,0 %	3 167 000 €	1 152 000 €	100,0 %	2 015 000 €

Linja 40 (kohde 1)	Matkustaja-km jakautuminen	Brutto-kustannukset	Lipputulot	Lipputulosten jakautuminen	Nettokustannukset
Kuopio	70,5 %	71 000 €	13 000 €	85,7 %	58 000 €
Siilinjärvi	29,5 %	30 000 €	2 000 €	14,3 %	28 000 €
	100,0 %	101 000 €	15 000 €	100,0 %	86 000 €

Linja 61 (kohde 6)	Matkustaja-km jakautuminen	Brutto-kustannukset	Lipputulot	Lipputulosten jakautuminen	Nettokustannukset
Kuopio	77,5 %	311 000 €	82 000 €	83,7 %	229 000 €
Siilinjärvi	22,5 %	90 000 €	16 000 €	16,3 %	74 000 €
	100,0 %	401 000 €	98 000 €	100,0 %	303 000 €

- Bruttokustannusjakoon on käytetty edellisen sivun jakaamaa matkustajakilometreistä. Lipputulot on jaettu arvioidun kuntalaisuuden mukaan huomioiden lippujen hinnat (mm. alennusryhmien eri hinnat sekä eri vyöhykemäärien lippujen erilaiset hinnat).
- Lipputuloihin ei sis. kuntien tai KELA:n tukemia koulumatkalippujen tuloja. Kustannukset ja lipputulot ovat eur/vuosi (alv 0 %).
- Kuopion lentoasema oli kiinni kiitoratatyömaan vuoksi 22.6–6.8.2024, minkä myötä linjaa 40 ei ole liikennöity kesällä ja tämä on huomioitu liikennöintikustannuksissa.

Yhteenveto

Yhteenveto kuntien välisestä kustannustenjaosta

- Kustannustenjako on tehty kolmessa eri kohteessa olevien kuntarajojen ylittävien linjojen osalta:
 - Kohde 1: linja 40 Kuopiosta Vuorelan kautta lentoasemalle
 - Kohde 5: linjat 31, 32 ja 35 Kuopion (Savilahti) ja Siilinjärven välillä
 - Kohde 6: linja 61 Kuopiosta Siilinjärven kautta Nilsistään
- Työssä on tunnistettu linjojen osalta:
 - Nousumäärät
 - Arvioitu kuntalaisuudet ja poistumispyssäkkien avulla keskimatkanpituudet
 - Kuntalaisten tekemien matkojen arvioitu matkustajakilometrien summa on bruttokustannustenjakoperuste. Siten
 - Kohteessa 1 linjan 40 kustannuksista 70,5 % kohdistuu Kuopiolle ja 29,5 % Siilinjärvelle
 - Kohteessa 5 linjojen 31, 32 ja 35 kustannuksista 32,8 % kohdistuu Kuopiolle ja 67,2 % Siilinjärvelle
 - Kohteessa 6 linjan 61 kustannuksista 77,5 % kohdistuu Kuopiolle ja 22,5 % Siilinjärvelle
- Lipputulot on kohdennettu kunnille tunnistettujen kuntalaisuuksien perusteella. Lisäksi on huomioitu eri lippujen hinnat mm. alennusryhmien sekä eri vyöhykemäärien lippujen erilaiset hinnat
- Bruttokustannuksista vähennetään lipputulot, josta syntyy linjan nettokustannus kunnille.

Yhteenveto – koululaislippujen ja KELA-lippujen vaikutus

- Koululaisliput lisäävät lipputuloja ja alentavat joukkoliikenteen nettokustannuksia. Koululaisliput maksavat kunnat, joten koululaislippujen huomiointi ei varsinaisesti vähennä kuntien kustannuksia. Koululaislippujen huomiointi voi kuitenkin vaikuttaa kuntien lopulliseen joukkoliikenteen nettokustannukseen.
- KELA-koulumatkalippujen tulot ovat olleet vuonna 2023 yhteensä 1,9 M€/v., joka on noin 16 % suhteessa muihin lipputuloihin, jotka ovat olleet 12,0 M€/v.
 - Siilinjärven osuus KELA-lipuista on noin kolmannes, kun taas Siilinjärven osuus kokonaislipputuloista on noin 5 %. KELA-lipputuloilla on siten Siilinjärvelle erittäin suuri merkitys.
 - KELA-lipputulojen tarkkaa vaikutusta kohteiden kustannustenjakoon ei ole kuitenkaan kyetty arvioimaan.
 - KELA-lipputulot määräytyvät Opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen mukaisesti matkan pituuden mukaan silloin, kun matka on yli 10 km. 7–10 km matkoilla lipputulo määräytyy opiskelijan joukkoliikenteen kausilipun mukaan.
- KELA-lipputuloilla on erittäin suuri vaikutus kuntarajat ylittävissä kohteissa, joissa keskimatkat ovat pitkiä. Siten KELA-lipputulojen huomioinnin jälkeen kunnille aiheutuvat kokonaisnettokustannukset voivat olla merkittävästi erilaisia kuin tässä selvityksessä on arvioitu.

Yhteenveto – erot aiempaan kustannustenjakoselvitykseen

- Kohteen 6 liikenne on säilynyt ennallaan aiempaan kustannustenjakoselvitykseen nähden.
 - Aiemmassa kustannustenjakoselvityksessä Kuopion osuudeksi arvioitiin 80,78 % ja Siilinjärven osuudeksi 19,22 %. Kuopion nettokustannuksiksi arvioitiin 209 000 €/v ja Siilinjärven osuudeksi 46 000 €/v. Summat ovat arvonlisäverottomia.
 - Tässä kustannustenjakoselvityksessä Kuopion osuudeksi arvioitiin 77,5 % ja Siilinjärven osuudeksi 22,5 %. Kuopion nettokustannuksiksi arvioitiin 229 000 €/v ja Siilinjärven osuudeksi 74 000 €/v. Liikennöintikustannukset ovat kasvaneet yli 10 % aiempaan selvitykseen nähden. Summat ovat arvonlisäverottomia.
 - Jakauma on säilynyt melko ennallaan ja muutokset ovat voineet aiheutua matkustuksen muutoksista ja väestön kehityksestä eri alueilla. Lisäksi aiemmassa työssä AB-lippujen hintojen muutos perustui asiantuntija-arvioon.
- Linjastomuutokset ovat vaikuttaneet merkittävästi kohteen 5 kustannustenjakoon.
 - Aiemmin kohteessa olivat linjat 31 ja 35, joilla oli paljon Kuopion sisäisiä matkoja, joiden keskimatkanpituus oli korkea.
 - Siilinjärven linjojen päättyessä Savilahteen Kuopion sisäiset matkat ovat aiempaa lyhyempiä. Erillisen linjan 25 liikennöintikustannukset ovat 1,2 M€/v. Linjan nettokustannuksia ei ole tässä selvityksessä tarkasteltu, koska kyse on Kuopion sisäisestä linjasta.
 - Siilinjärven linjojen lyhentäminen on alentanut bruttokustannuksia, mutta toisaalta linjastouudistuksen myötä palvelutasoa on myös parannettu.
 - AB-lippujen hintojen alentaminen on aiemmin perustunut asiantuntija-arvioon ja nyt muutoksesta on saatu toteumatietoja. Koronapandemian myötä etätöiden määrä on säilynyt korkeammalla tasolla. Oppilaitoksissa on palauduttu kenties enemmän lähiopetukseen kuin mitä työpaikoilla lähityöskentelyyn. Muutokset ovat voineet vähentää eniten pidempien työmatkojen ja siten täyden hinnan maksavien aikuisten osuutta joukkoliikenteessä.
- Toisen asteen maksuttomuus on vähentänyt opiskelijalipun käyttöä, kun merkittävä osa on siirtynyt KELA-koulumatkalippujen käyttöön.
 - Muutoksen myötä aineistoista selvästi tunnistettavien opiskelijalipputulosten määrä on voinut merkittävästi vähentyä. KELA-lippujen vaikutusta ei ole kyetty tarkasti tunnistamaan työssä. KELA-lipuilla on vaikutusta varsinkin Siilinjärven lopulta toteutuviin nettokustannuksiin.

Liite: Kausilipputulot/nousu

Kausilipputulot/nousu

- Viereisessä taulukossa on esitetty merkittävimpien kausilipputuotteiden lipputulo/nousu. Summat ovat keskimääräisiä. Lipputulo/nousu on saatu laskemalla aluksi yhteen lippujen käyttömäärät, jotka on kerrottu ko. lippulajin ja vyöhykkeen lippuhinnalla.
- Kausituotteiden lipputulo/nousu on laskenut hieman aiempaan selvitykseen nähden. Kausilippujen hintoja on korotettu kesällä 2023. Toisaalta aiempi matkustusdata on ollut marraskuulta 2022, jolloin liikkuminen on voinut olla jonkin verran vähäisempää koronapandemian rajoitusten vaikutusten myötä. Toisin sanoen nousumäärät/ostettu kausilippu ovat voineet kasvaa viime kertaan nähden.
- Lipputulo on esitetty arvonlisäverottomana.

Lipputuote	Vyöhyke	Lipputulo/nousu
Kausi aikuinen	AB	0,76 €
Kausi aikuinen	ABC	1,49 €
Kausi aikuinen	ABCD	2,12 €
Kausi aikuinen	BC	2,06 €
Kausi lapsi	AB	0,36 €
Kausi lapsi	ABC	0,96 €
Kausi lapsi	ABCD	0,96 €
Kausi lapsi	BC	0,93 €
Kausi nuori	AB	0,46 €
Kausi nuori	ABC	1,23 €
Kausi nuori	ABCD	1,65 €
Kausi nuori	BC	1,43 €
Kausi opiskelija	AB	0,41 €
Kausi opiskelija	ABC	0,89 €
Kausi opiskelija	ABCD	1,45 €
Kausi opiskelija	BC	1,43 €

